

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİ GELİŞTİRMEK İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

Milli Eğitim Bakanlığı Sektör Odaklı Yeni Mesleki ve Teknik Eğitim Modelini Hayata Geçirdi

2017-2018 eğitim ve öğretim yılı mesleki ve teknik eğitim alanında uygulamaya konulan birçok yenilikle beraber başlıyor.

Ülkemizde birçok işletme sahibi, mesleki ve teknik eğitim almış nitelikli personel ihtiyacı bulunduğunu ancak aradığı özellikte elemanı bulamadığını ifade ederken, bir kısım insanımız da çalışabileceği bir iş bulamamaktan şikâyetçi.

Ülkemizin nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması için sektörün taleplerine kulak veren Milli Eğitim Bakanlığı, sektörle etkili işbirliğini öngören yeni mesleki ve teknik eğitim modelini hayata geçirdi.

Uygulamaya konulan yeni modelin ayrıntıları;

1. Çıraklık eğitimi 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamına alındı:

- ✓ 6764 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle yaygın mesleki eğitim kapsamında bulunan çıraklık eğitimi zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. İş başı eğitimi ile usta yetiştirilmesi sağlanarak sektörün nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması için önemli bir adım atılmıştır.
- ✓ Mesleki eğitim merkezlerinde verilen çıraklık eğitiminin zorunlu ortaöğretim kapsamına alınması ile hem okuyup hem de para kazanarak hayata erken atılmak isteyen gençlerimize ve ailelerine de yeni bir alternatif ortaöğretim imkânı sunulmuş oldu.
- ✓ Ustalık programlarının verileceği 4 yıllık süre zarfında isteyenler fark derslerini de vererek lise mezunu olabilecekler ve isterlerse üniversite sınavlarına girerek yükseköğretime devam edebilecekler.
- ✓ Ustalık programlarına devam eden öğrencilerimiz için pansiyon imkânı sağlanmıştır.
- ✓ İşletmeler, ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli işgücünü yetiştirmek amacıyla kendi bünyelerinde ustalık programları açabilecektir. Bu işletmelere talep etmeleri halinde Bakanlığımızca program ve öğretmen desteği sağlanacaktır.

2. Öğrencilere beceri eğitimi ve staj için kapılarını açan işletmelere devlet desteği sağlandı:

- ✓ Öğrencilerin işletmelerde gerçek iş ortamında yaptıkları beceri eğitimleri ve stajlar nitelikli bir mesleki eğitim için büyük bir önem arz etmekte. İşletmelerde beceri eğitimi ve staj yaptırmakla yükümlü bulunan işletmeler tarafından öğrencilere ödenen asgari ücretin en az %30'una tekabül eden 380 TL'nin 2/3'ü olan 253 TL'sinin işverenlere devlet katkısı olarak ödenmesi sağlandı. Böylece daha fazla işletmenin daha çok öğrenciye beceri eğitimi ve staj imkânı sağlanmasının önü açıldı.
- ✓ Uygulamanın başladığı Şubat 2017'den bu zamana kadar işverenlere toplam **239.4** Milyon TL devlet katkısı sağlanmış oldu.

3. Ön lisans programlarına geçişte ilave puan uygulamasına geçildi:

- ✓ Üniversitelerin ön lisans programlarına sınavsız geçiş uygulamasına son verildi ve bunun yerine öğrenim gördüğü alanda ön lisans programlarına devam etmek isteyenlere ilave puan uygulamasına geçildi. Yapılan bu değişiklikle meslek liselerinde ve meslek yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin yükseltilmesi ve böylece daha nitelikli işgücü yetiştirilmesinin önü açıldı.

4. Öğrenciler iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalandı:

- ✓ Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrenciler, alan eğitimine başladıkları andan itibaren mezun oluncaya kadar iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalandı.

5. Meslek lisesi mezunlarının tamamına teknisyen unvanı verildi:

- ✓ Bu güne kadar yalnızca 3795 sayılı Kanunda belirtilen mesleki ve teknik eğitim okul türlerinden mezunlara teknisyen unvanı verilmekte iken 6764 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle bundan böyle tüm meslek lisesi mezunlarına da teknisyen unvanı verilmesi sağlandı.

6. Öğretim programları yenilendi:

- ✓ Mesleki ve teknik ortaöğretimde, 53 meslek alanı ve bu alanlara ait 199 meslek dalının öğretim programlarının tamamı ulusal ve uluslararası meslek standartları, sektörün talepleri, bilimsel ve teknolojik gelişmeler gözetilerek ilgili alan uzmanları, sektör, meslek kuruluşu, üniversite ve diğer paydaş temsilcilerinin katkı ve katılımları ile modüler yapıda kazanımlara dayalı olarak güncellendi.
- ✓ Programlarla birlikte haftalık ders çizelgeleri de yenilenerek kademeli olarak uygulamaya konuldu.
- ✓ Meslek öğrenen gençlerimizin ahilik kültürümüzün değerleri ile yoğrulmuş bir meslek ahlakına sahip olarak yetiştirilmesi, ahilik kültürünün gelecek kuşaklara aktarılması, meslek ahlakının meslek hayatındaki önemi ile millî ve manevi değerlere yönelik farkındalık oluşturulması amacıyla mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının 9. sınıfında uygulanan Mesleki Gelişim dersine Meslek Ahlakı ve Ahilik modülü eklendi. Hazırlanan modülde "Vatan sevgisi" değerinin içinde 15 Temmuz kalkışması, şehitlerimiz ve kahraman gazilerimize ayrıca yer verildi.

7. Tematik mesleki ve teknik eğitim uygulaması başlatıldı:

- ✓ Toplumdaki mesleki ve teknik eğitim algısına olumlu katkı sağlamak, sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü sektörle iş birliği içinde yetiştirmek, sektörle iş birliği açısından örnek okul modeli oluşturmak, sektörün mesleki ve teknik eğitime olan ilgisini ve desteğini artırmak, başarılı öğrencilerin yükseköğretim görerek alanında uzmanlaşmasına temel oluşturmak amacıyla Ülkemizde belirli bir sektörün öne çıktığı ve yoğunlaştığı merkezlerde

sadece bu sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmek üzere “bir meslek alanında” eğitim verilen tematik mesleki ve teknik Anadolu liseleri açılmıştır.

- ✓ 12 ilde bulunan 19 tematik meslek lisesi bu yıl ilk defa öğrenci alarak eğitim-öğretime başlıyor.
- ✓ Tematik eğitim yapılacak meslek liseleri ilgili alanda büyük ölçekli işletmeler ile en az 10 yıl süreli işbirliği protokolü yapılarak açılabilir ve sektörle birlikte yönetiliyor.
- ✓ Tematik meslek liseleri protokol yapılan işletmenin yasal temsilcisinin de üyesi olduğu okul yönetim kurulunca yönetiliyor ve okula yönetici görevlendirme, öğretmen atama, öğrenci seçimi, program ve öğretim materyali geliştirme, eğitim ortamlarının donatılması, öğretmenlerin işbaşında hizmet içi eğitimi, öğrencilerin işletmede beceri eğitimleri ve stajı, öğrencilere burs verilmesi, mezunların istihdamı, sektörde meydana gelen en son teknolojik yeniliklerin sektör uzmanlarınca öğrencilere aktarılmasının sağlanması vb. konularda sektörle işbirliğine gidiliyor.

8. Tüm il ve ilçelerde mesleki ve teknik eğitim okul yönetim kurulları (MTOYK) oluşturuldu:

- ✓ Mesleki ve teknik eğitimde okul-sektör işbirliğini güçlendirmek, sektörün ve ilgili tüm paydaşların yerel düzeyde mesleki ve teknik eğitimin gelişimine katkılarını sağlamak, mezunların istihdamını kolaylaştırmak, öğrencilerin işletmelerde beceri eğitimi ve staj imkânlarını artırmak, eğitim ortamlarının iyileştirilmesinde yerel kuruluşların desteğini almak, öğretmenlerin mesleki gelişimleri için işletmelerde işbaşı eğitim şeklinde hizmetiçi eğitim imkanlarını artırmak amacıyla okul müdürlerinin, il/ilçe milli eğitim temsilcilerinin, sektör ve meslek kuruluşu temsilcilerinin, üniversite, belediye ve ilgili diğer kamu ve özel kurum ve kuruluş temsilcilerinin üye olarak yer aldığı Türkiye genelinde tüm il ve ilçelerde “Mesleki ve Teknik Eğitim Okul Yönetim Kurulları” oluşturuldu.

9. Mesleki ve teknik eğitim okullarının performansları izlenerek her okula karne verilecek:

- ✓ 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren Türkiye genelinde mesleki eğitim merkezleri dâhil tüm mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarının performansları izlenerek değerlendirilecek ve karne verilecek.
- ✓ Mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumları;
 - Eğitim-öğretim ortamları,
 - Öğrenci başarı, devam ve disiplin durumu,
 - Rehberlik çalışmaları,
 - Proje ve okul-sektör işbirliği çalışmaları,
 - Sosyal etkinlik çalışmaları,
 - Okul sağlığı çalışmaları,
 - Yönetim,şeklinde 7 tema ve bu temalara ait toplam 70 gösterge/kriter çerçevesinde yıllık bazda performans izleme ve değerlendirmesine tabi tutulacak.
- ✓ Performans izleme ve değerlendirme sonuçlarına göre başarılı okullara ödül verilecek.

10. Sektörle işbirliği çalışmaları artarak devam ediyor:

- ✓ Mesleki ve teknik eğitimde sektör işbirliğini güçlendirmek, kaliteyi artırmak, eğitim alt yapısını güçlendirmek, bireylerin istihdamını kolaylaştırmak, öğretmenlerin ve sektörde çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, öğrencilere burs sağlamak amacıyla 82 farklı kurum/kuruluşla yapılan 66 protokol yürürlüğe konuldu.
- ✓ KOSGEB ile yapılan işbirliği protokolü sayesinde meslek lisesinden mezun olan öğrencilere yeni girişimci desteğine başvurma hakkı verildi. Bu kapsamda meslek lisesi mezunlarına 50 bin TL hibe ve 100 bin TL de faizsiz kredi desteği sağlanmış oldu.
- ✓ Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS), MESS Eğitim Vakfı ve Bakanlık arasında imzalanan protokol ile 9. Sınıf öğrencilerine aylık 100 TL, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine ise aylık 200 TL burs verilmesi sağlandı. Bu kapsamda geçtiğimiz eğitim-öğretim yılında 2.042 öğrenciye toplam 3,5 milyon TL burs verildi. Yeni eğitim yılında yaklaşık 5 bin öğrenciye daha burs verilmesi öngörülmüyor.
- ✓ Okul-sektör işbirliğini güçlendirmek ve işletmelerin buldukları yerlerde faaliyet gösteren okullara sahip çıkmalarını ve işbirliği yapmalarını özendirme amacıyla tüm mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının en az bir sektör kuruluşu ile protokol yapmaları esasına dayalı Okul Hamiliği Projesi başlatıldı. Proje kapsamında önümüzdeki eğitim-öğretim yılında okul-sektör işbirliği çalışmalarına hız verilecek.

11. Eğitim-sektör istişare toplantıları devam edecek:

- ✓ Mesleki ve teknik eğitimde yapılan iyileştirme çalışmalarını sektöre aktarmak, karşılıklı görüş alışverişinde bulunmak, mesleki ve teknik eğitimde eğitim-sektör işbirliğini geliştirmek amacıyla Bakanlıkça illerde düzenli periyodlarla eğitim-sektör istişare toplantıları yapılıyor.
- ✓ İstişare toplantılarına o ilin sanayi ve ticaret odası, esnaf ve sanatkârlar odaları birliği temsilcileri, organize sanayi bölgesi temsilcileri, okul ve il/ilçe milli eğitim müdürleri, akademisyenler, öğretmenler, sendikalar, STK'lar ve diğer paydaş kurum temsilcileri katılıyor.
- ✓ Bu güne kadar 34 ilde yapılan toplantılara toplam 6.350 kişiyle görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- ✓ Toplantılar bu öğretim yılında da farklı illerde planlı bir şekilde yapılmaya devam edilecek.

12. Organize sanayi bölgelerinde (OSB) açılan özel meslek liselerine sağlanan devlet teşviki uygulaması genişletildi:

- ✓ İşletmelerin kendi ihtiyaçlarına uygun nitelikli işgücünü bizzat kendi işletmelerinde yetiştirebilmelerini temin etmek amacıyla organize sanayi bölgelerinde (OSB) kapsama dâhil meslek alanlarında eğitim-öğretim faaliyeti gösteren özel meslek liselerine öğrenci başına alanlara göre 4.270 TL ile 6.900 TL arasında değişen tutarlarda devlet teşviki sağlanıyor.
- ✓ Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan değişiklik sonucunda OSB'lerde açılan özel meslek liselerine sağlanan teşvik uygulamasından elde edilen iyi sonuçların yaygınlaştırılması

amacıyla OSB dışındaki özel meslek liseleri de kapsama alınarak toplam 27 meslek alanında teşvik verilmeye başlandı.

- ✓ Mevcut durumda 59 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesi teşvikten faydalanmakta olup bu okullarda 30.579 öğrenci eğitim görmektedir.

13. Öğrenci devamsızlıkları takipte:

- ✓ Mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencilerinin devamsızlıklarının azaltılması amacıyla alınacak tedbirler geçtiğimiz eğitim-öğretim yılında Bakanlıkça valiliklere duyuruldu.
- ✓ Buna göre il/ilçe milli eğitim ve okul/kurum müdürlüklerince öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilere yönelik seminerler düzenlenecek; farkındalık çalışmaları, okul devamsızlıkları önleme ekibi kurulması, devamsızlığı bulunmayanların ödüllendirilmesi, çalışmak zorunda olan öğrencilere maddi destek sağlanması, devamsızlık yapmaya meyilli öğrencilerin tespit edilerek sosyal, sportif faaliyetlere katılımının teşviki vb. bir çok faaliyet gerçekleştirilecek.
- ✓ İl/ilçe milli eğitim ve okul/kurum müdürlüklerince devamsızlıkların önlenmesi amacıyla alınan tedbirler Bakanlıkça 1. ve 2. dönem itibariyle izlenecek. Bu amaçla Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü web sayfasında okul/kurum uygulaması üzerinde (mtegm.meb.gov.tr/devamtakip) bir izleme formu geliştirilerek il milli eğitim müdürlüklerinin kullanımına açıldı.

14. Meslek liseleri proje çalışmalarında zirvede:

- ✓ 2017 yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarca Avrupa Birliği Bakanlığı, Eğitim Gençlik Programları Merkezi Başkanlığına (Türkiye Ulusal Ajansı) sunulan ve hibe almaya hak kazanan 526 projenin 475'i (%87) meslek liseleri tarafından hazırlandı.
- ✓ Bu projeler kapsamında mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına toplamda 16,3 Milyon Avro hibe desteği sağlanacak,
- ✓ Söz konusu projeler ile öğrenci ve öğretmenler uluslararası değişim programlarına katılacak, okullara teknoloji transferi sağlanacak, eğitim ve öğretim materyalleri geliştirilecek, öğrenci ve öğretmenler yurt dışında işbaşı eğitimi alacaklar.

15. Mesleki ve teknik eğitimde tanıtım atağı başlatıldı:

- ✓ Mesleki ve teknik eğitimde yapılan son değişikliklerin kamuoyu ile paylaşılması ve farkındalık oluşturulması için Bakanlıkça mesleki ve teknik eğitim alanında tanıtım kampanyaları düzenlendi.
- ✓ Bu kapsamda, mesleki ve teknik eğitimin önemi ve gençlere sunduğu fırsatlar konusunda kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla kamu spotları ve tanıtım filmleri hazırlanarak ulusal ve yerel basında yayımlandı. Aynı şekilde afişler ve el broşürleri hazırlanarak tüm valiliklere gönderildi.
- ✓ Tanıtım çalışmaları bu eğitim ve öğretim yılında da artarak devam edecektir.

16. Sektörün talepleri doğrultusunda yeni alanlar açılıyor.

- ✓ Ülkemiz havacılık alanında kaydettiği gelişme ve büyümeye paralel olarak havacılık sektöründe önümüzdeki süreçte ortaya çıkacak nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak üzere Sivil Havacılık alanı Yer Hizmetleri meslek dalı öğretim programı hazırlanarak Ankara, İstanbul ve Rize illerinde bulunan 8 mesleki ve teknik ortaöğretim okulu bünyesinde Sivil Havacılık alanı Yer Hizmetleri dalında eğitim vermeye başlandı.
- ✓ Maden sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli meslek elemanlarının yetiştirilmesi amacıyla Maden Teknolojisi alanı öğretim programı hazırlandı ve Ankara, Artvin, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Sivas, Tekirdağ ve Zonguldak illerinde bulunan 13 mesleki ve teknik ortaöğretim okulu bünyesinde Madencilik Teknolojisi alanı Madencilik dalında eğitim vermeye başlandı.
- ✓ Makine Teknolojisi alanında yeni bir dal olarak ilave edilmek üzere sektörün talebi üzerine Tıbbi Cihaz Üretimi Dalı öğretim programı hazırlanarak uygulamaya konuldu. Bu kapsamda 2017-2018 öğretim yılından itibaren Türkiye’de ilk kez Samsun Tıbbi Cihaz Teknolojileri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde söz konusu dalda eğitim vermeye başlanacak.

17. Eğitim verdiği meslek alanında rol-model oluşturacak meslek liseleri açılıyor.

- ✓ Güneş ve rüzgâr zengini Türkiye’de yenilenebilir enerjinin ilk kurumu olacak ve elektrik, ısınma gibi kullanılan tüm enerjisini güneş ve rüzgârdan sağlayacak çevre dostu Cezeri Yeşil Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren Ankara ili Etimesgut ilçesinde faaliyete geçecek.
- ✓ Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin her birey gibi eşit hak ve fırsatlara sahip olmasını sağlayarak, onları üretken, kendine yeten bağımsız bireyler olarak topluma kazandırmak ve akranlarıyla aynı ortamda eğitim almalarını sağlamak amacıyla ülkemizde ilk defa Ankara ili Çankaya ilçesinde SERÇEV Engelsiz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren faaliyete geçecek.

18. Öğretmenler sektörde işbaşı eğitim alarak bilgi ve becerilerini geliştiriyor.

- ✓ Meslek dersi öğretmenlerinin uluslararası düzeyde yapılan çalışmalarını yakından takip etmelerini, sahip oldukları bilgi ve becerileri güncellemelerini ve bu bilgi ve becerilerini öğrencilerine aktarmalarını sağlamak amacıyla yabancı dil yeterlilikleri geliştirilecektir. Bu amaçla öğretmenler yurtdışında 3 ay süreyle mesleki yabancı dil eğitimi alacaklar. Bu kapsamda 2017 yılında 64 öğretmen İngiltere’ye gönderilecek olup 2018 yılında da 100 öğretmenin gönderilmesi planlanmaktadır.
- ✓ 81 ilde üniversiteler ve sektör ile protokoller imzalanarak meslek dersi öğretmenlerinin gerçek iş ortamlarında eğitim almaları sağlanmıştır.
- ✓ Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla 2017 yılında 10 bin öğretmenin hizmetiçi eğitim alması planlanmış olup 6 bin öğretmenin eğitimi tamamlanmıştır.